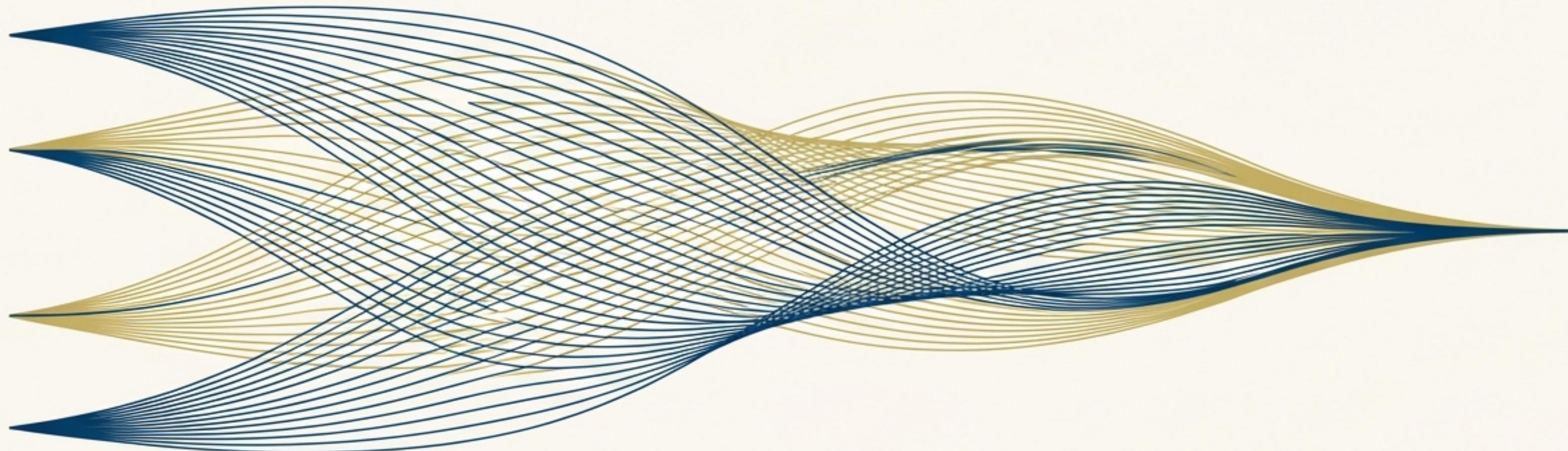

כלכלה מיקרו: פרק 8 - הביקוש

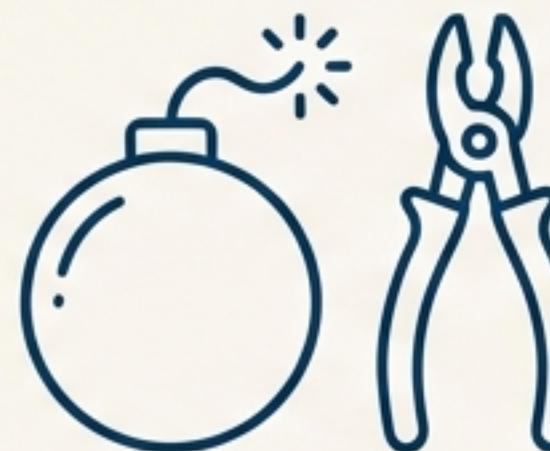
מאפס למאה: פיצוח פונקציית הביקוש והשפעת הכנסה

איך למד כל נושא? מסע באربעה שלבים.

a → b

1. נחיתה רכה

מתחלים מאינטואיציה
iomiyimit.

2. הגדרה פורמלית

מתרגמים את האינטואיציה
לשפה אקדמית.

3. פירוק פצחה

פותרים יחד תרגילים
מאתגר, שלב אחר שלב.

4. מלכודות מבחן

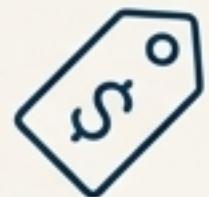
מצהים טעויות נפוצות
ונקודות למחשבה.

בושא 1: פונקציית הביקוש

הנת הקוד שמאחורי כל החלטת קנייה

מה מושפע על רשותה הקנייתית שלכם?

תחשבו על זה רגע. כשאתם בסופר, מה גורם לכם להכנס מוצר לעגלת?

מחיר המוצר (P_x): אם הקוטג' יקר מדי, אולי תותרו.

הכנסה שלכם (I): אם בדיק נכסה משכורת, אולי תפנקו בגבינה מיוחדת.

מחיר מוצרים אחרים (P_y): אם מחיר הקולח זינק, אולי תקנו פפסי במקום.

טעם האיש שלבם (T): אתם פשוט אוהבים שוקולד מריר.

תובנת מפתח: בלי לשים לב, הרגע תיארכם את 'פונקציית הביקוש'. זו פשוט הדרך של כלכלנים למפות את כל הגורמים האלה שמשפיעים על החלטת הקנייה שלכם.

מתרגמים את רשימה הקניות למתמטיקה

בכלכלה, מתארים את הקשר הזה בנוסחה שנקראת פונקציית הביקוש.

$$X = D_x(P_x, (P_1, P_2, P_3, \dots), I, T)$$

- X : הכמות המבוקשת ממוצר כלשהו (למשל, קופסאות קופסא).
- P_x : המחיר של מוצר עצמו (המחיר העצמי).
- $(P_1, P_2, \dots)$: המחיריהם של כל שאר המוצרים בשוק (המחירים הצולבים).
- I : ההכנסה שלכם (Income).
- T : הטעמים והעדפות שלכם (Tastes).

פישוט לצורכי הקורס: כדי לפשט את הדיוון, נתמקד ב-3 הגורמים המרכזיים ונניח שיש רק עוד מוצר אחד (Y) בעולם, ושהטעמים קבועים.

$$X = D_x(P_x, P_y, I)$$

יישום מהיר ודגש קרייטי

זהירות, מלכודת מבחן!

מלכודת #1: הנחת ה-'קביעות' (Ceteris Paribus)

הטעות הכי נפוצה היא לשוכח שכשאנו חונך בבדיקה אחד בלבד, עלית מכך ששאר הגורמים נישארים קבועים!

במבחן, אם לא נאמר אחרת, תמיד הניחו שרק משתנה אחד זו בכל פעם.

* פירוק פצצה (תרגיל לדוגמה)

נניח שפונקציית הביקוש לקפה (X) היא: $X = \frac{I}{P_x + P_y}$ הכנסה (I) היא 1000. מחיר כוס קפה (P_x) הוא 10, ומהירות כוס תה (P_y) הוא 10.

שלב 1: האצת הנתונים.
פשט מכוונים כל מספר למקום שלו בנוסחה.

$$X = 1000 / (10 + 10)$$

שלב 2: חישוב.

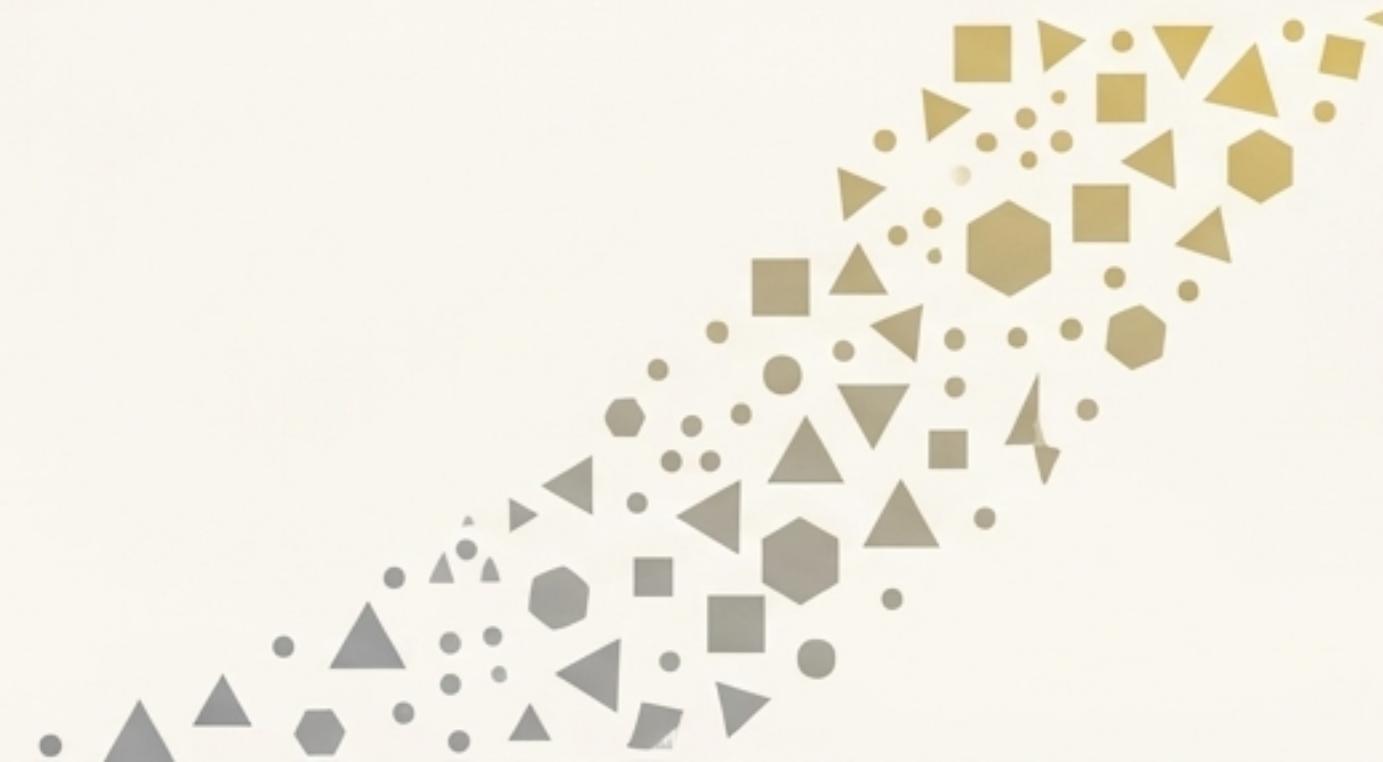
$$X = 1000 / 20 = 50$$

מסקנה: בתנאים אלו, תרכשו 50 כוסות קפה.

נושא 2: שינויים בהכנסה

איך הعلاה במשכורת משנה את עגלת הקניות שלכם?

קיבלתם הعلاה! מה עכשו?

תרחיש 1: קוניים יותר מהטוב.

פתחו אתם קוניים יותר סטיקיים ופחות שניצלים קופאים. כשההכנסה עולה, הביקוש שלכם לסטיק עולה.

זהו 'מוצר נורמלי'.

תרחיש 2: מדרגים ונוטשים.

אתם סוף סוף יכולים להפסיק לנסוע באוטובוס ולקנות רכב. כשההכנסה עולה, הביקוש שלכם לנסיעות באוטובוס יורד.

זהו 'מוצר נחות'.

תרחיש 3: לא משנים כלום.

כמות המלח שאתם קוניים כנראה לא תשתנה. ההכנסה לא משפיעה.

זהו 'מוצר ניטרלי'.

מוצר נורמלי, נחות ונייטרלי: הגדרות ועקומת אנגל

מוצר נורמלי (Normal Good):

מוצר שהביקוש אליו **גדל** כאשר ההכנסה עולה (פורת II Frank Ruhl libre). $X \uparrow \rightarrow I \uparrow$.

מוצר נחות (Inferior Good):

מוצר שהביקוש אליו **קטן** כאשר ההכנסה עולה ($X \downarrow \rightarrow I \uparrow$).

מוצר ניטרלי (Neutral Good):

מוצר שהביקוש אליו **לא** משתנה כאשר ההכנסה עולה ($X - \rightarrow I \uparrow$).

הקשר בין הכנסה (I) לכמות המבוקשת (X)
נקרא עקומת אנגל.

פירוק פצצה: המקרה המורכב של מוצר שמחלי פנים

ה'פצצה': מוצר לא נשאר 'נורמלי' או 'נוחות' לנצח. התוכונה הזאת יכולה להשתנות עם רמת הכנסה.

1. שלב 1 (הכנסה נמוכה):

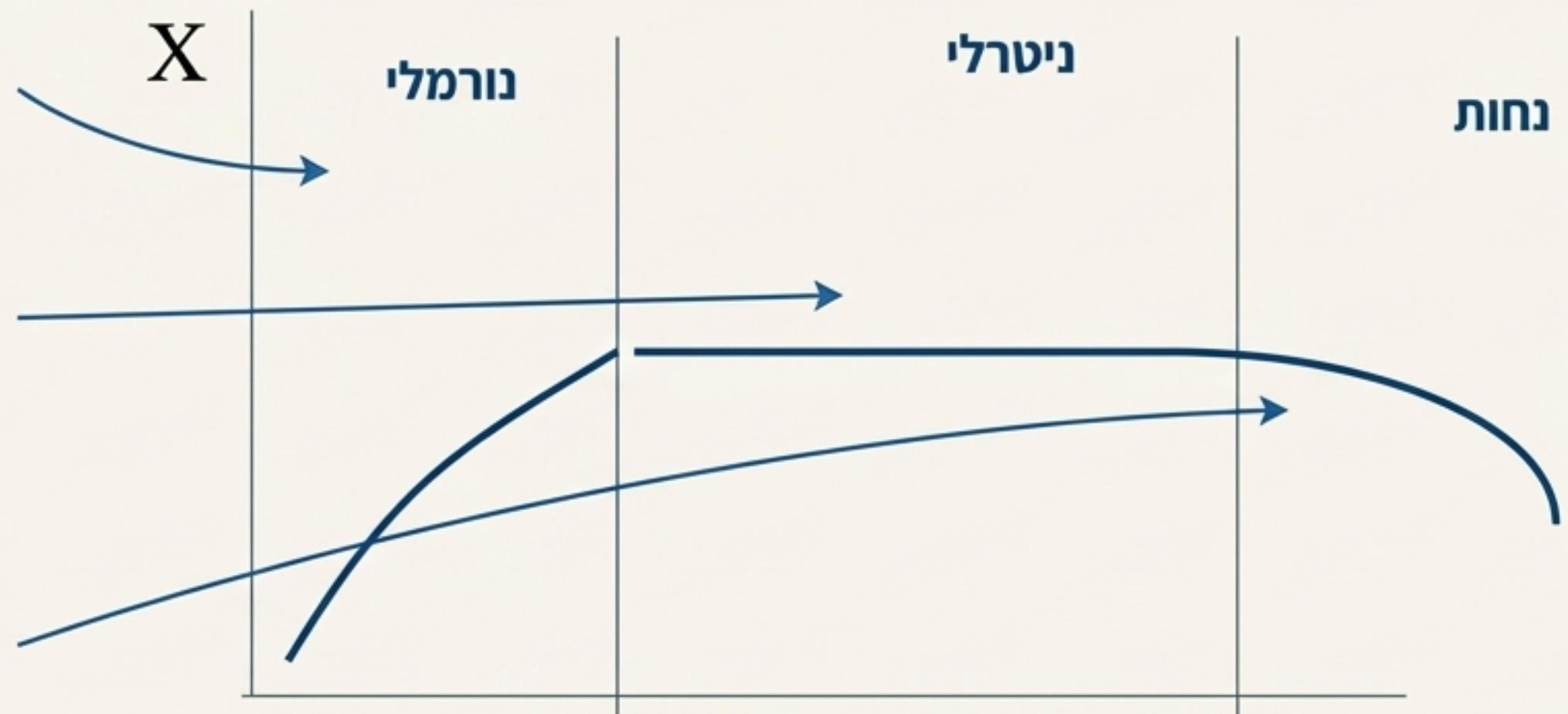
כשאנו מרווחים מעט, 'מנות חמות' הן מוצר נורמלי. העלאה קטנה במשכורת תגרום לנו לקנות יותר מהן.

2. שלב 2 (הכנסה בינונית):

ברמת הכנסה מסויימת, הגענו לרווחה. אנחנו לא קונים יותר וגם לא פחות. המוצר הופך לניטרלי.

3. שלב 3 (הכנסה גבוהה):

כשהכנסה גבוהה מספיק, אנחנו 'משדרגים' לאוכל איכוטי יותר ומחיתים את צדricht ה'מנות חמות'. המוצר הופך לנוחות.

תובנת מפתח: השאלה 'האם מוצר הוא נורמלי? היא תמיד תלוית בקשר - עברו מי ובאיזה רמת הכנסה.

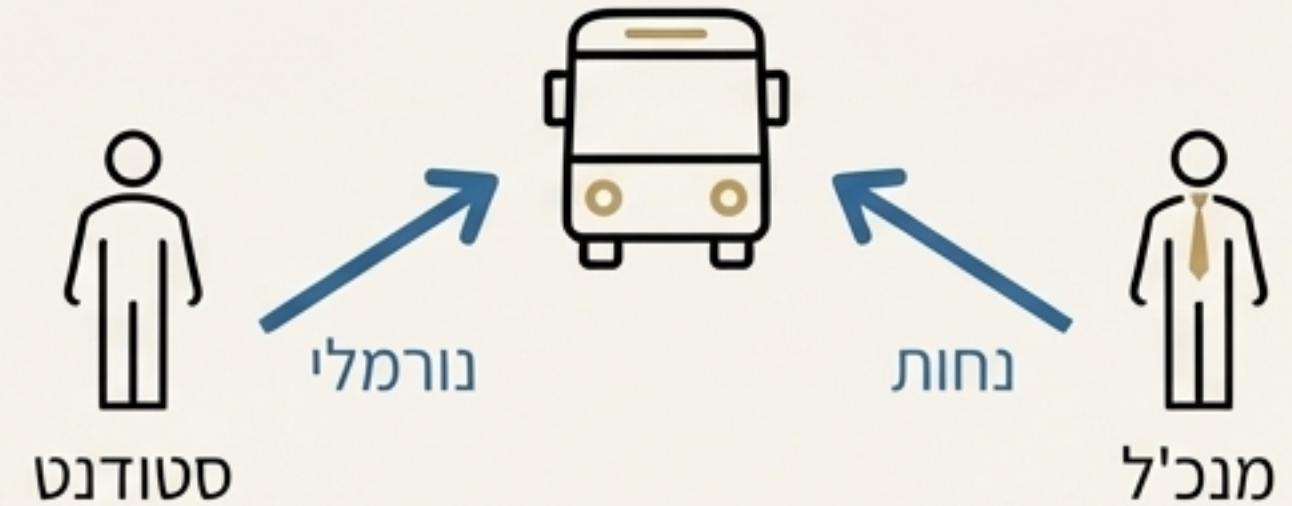
שתי מלכודות קלאסיות בנושא הכנסה

מלכודת 1#: הכללה גורפת.

הטעות: נ לחשוב ש מוצר כמו 'תחבורה ציבורית' הוא ***תמיד** נחוץ.

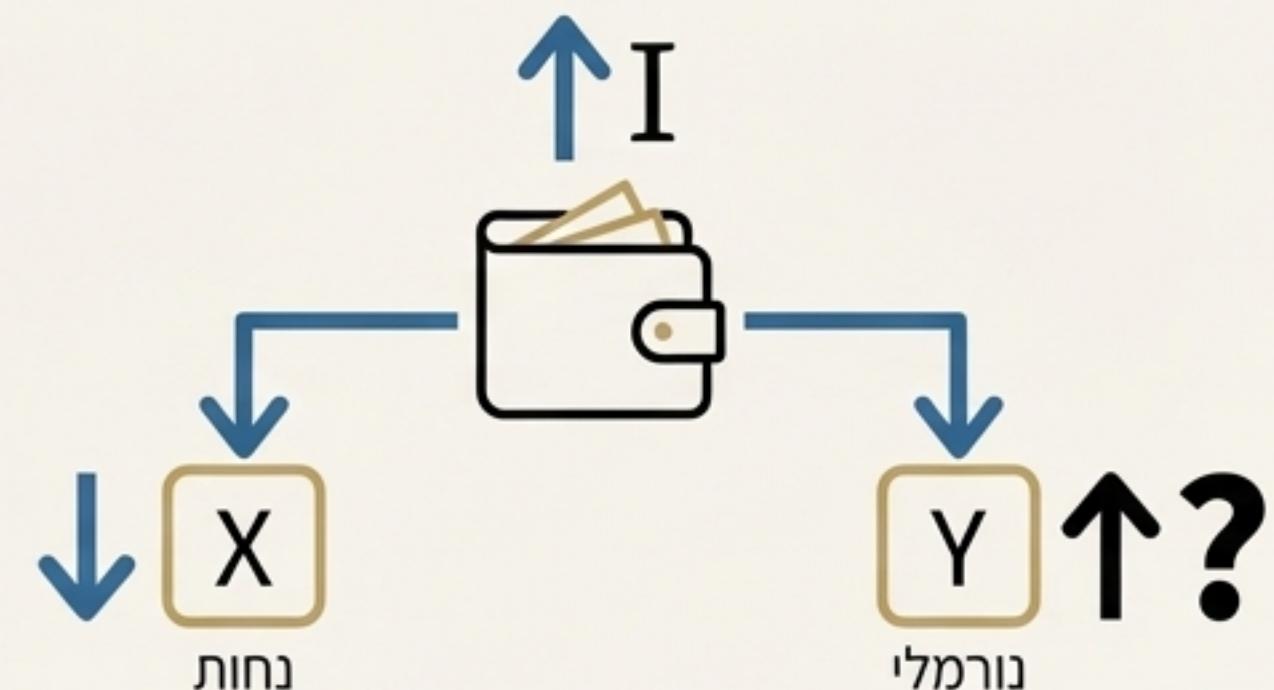
האמת: **זה:** עבר סטודנט דל תקציב, הוא עשוי להיות מוצר נורמלי. עבר מנכ"ל הי-טק, הוא מוצר נחוץ. תנחות. התשובה תלולה בנקודת המוצא של הלקוח.

מלכודת 2#: חוק שימור ההוצאה.

הטעות: לחוני לחשוב שבעולים של שני מוצרים, שניהם יכולים להיות נוחתיים.

האמת: **זה:** זה בלתי אפשרי. אם הכנסה עולה והצרך מוציא את ***כל** כספו, והוא קונה פחות מוצר X (כי הוא נחוץ), הוא **חייב** לקנות יותר מוצר Y. לפחות מוצר אחד חייב להיות נורמלי.

במונחים שלכם: קר תזרו הכל

- **נורמלי:** 'עשיר יותר = קונה יותר.' (פשוט ו ישיר).
- **נחות:** 'עשיר יותר = 'משדרג' למשהו אחר
- **נחות:** 'עשיר יותר = 'משדרג' למשהו אחר (וקונה פחות מהゾל).
- **גיפן (Giffen):** 'עני יותר = נתקע עם ה'דבל' הזה וקונה ממנו עוד כי אין ברירה.' (סיגר לנושא עתידי).

סיכום נושא הכנסה: תכל'ס מול הגדרות

הגדרה האקדמית	הסביר פשוט (בתכל'ס)	המושג
מוצר שהביקוש אליו גדול כאשר הכנסה עולה.	"קיבלתיعلاה, אני קונה מזה יותר."	מוצר נורמלי
מוצר שהביקוש אליו קטן כאשר הכנסה עולה.	"קיבלתיعلاה, אני סוף סוף יכול להפסיק לקנות את זה."	מוצר נחות
גרף המתאר את הקשר בין הכנסת הצרכן לכמות המבוקשת ממוצר מסוים, בהינתן מחירים קבועים קבועים.	"גרף שマーאה איך המשכורת של משפיע על הכמות שאה שאותה קונה."	עקומת אנגל

ומה קורה כשהמחיר עצמו משתנה?

עד עכשיו, דיברנו על מה קורה כשההכנסה שלנו משתנה.

בפרק הבא, נצלול לשאלת המרכזית ביותר: איך שינוי מחיר של מוצר עצמו מופיע על הכמות שנקנה?

נגלה את **'חוק הביקוש'** ובננה את העקומה המפורסמת ביותר בכלכלת: **עקומת הביקוש**.

בקרוב...

סיכום ונקודות מפתח

- פונקציית הביקוש היא 'המתקן' להחלטות הקנייה שלנו.** היא מושפעת היא מושפעת ממחיר, הכנסה ומוצרים של מוצרים אחרים.
- הכנסה היא גורם מפתח:** היא מגדרה האם מוצר הוא 'נורמלי' (רוצים רוצים יותר ממנו מאשר עשירים יותר) או 'נוחות' (רוצים פחות).
- הקשר הוא המלר:** התכונות של מוצרים אינן קבועות ויכולות לשתנות בהתאם לרמת הכנסה של הצרכן.
- זכרו את 4 שלבים:** השתמשו במסגרת הלמידה (אינטואיציה <- פורמלי > - יישום <- מלבדות) כדי לפצח כל נושאכלכלי.

מכנים לצלול להשפעת המחיר? נתראה בפרק הבא!